

Mateřská škola Svojí cestou spol. s r.o., Reinerova 28/13, České Budějovice, 370 06	
Prevence rizikového chování	
Č.j.: 201904I/HA	Účinnost od: 01.09.2019
Spisový znak:	Skartační znak:
Ředitel školy: Bc. Lenka Hadačová Adresa školy: Reinerova 13, České Budějovice 5, 370 06 Telefon: 724 216 944 e-mail: leni.hadac@gmail.com , mssvojicestou@gmail.com webové stránky: www.ms-svojicestou.cz	

1. Úvodní ustanovení

Mateřská škola (dále jen MŠ) má v souladu s ustanovením §29 zákona č. 561/2004 Sb. odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu dětí a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování, současně je zde povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí.

Ředitelka školy podporuje vytváření kooperativního, respektujícího a pozitivního sociálního klimatu v mateřské škole. Podpora atmosféry důvěry a spolupráce v pedagogickém sboru zvyšuje pravděpodobnost včasného odhalení vznikajícího problému. Třídní učitelé, ale i ostatní zaměstnanci školy si chrání své hranice, neignorují ani nebagatelizují prvotní projevy ne-respektu ze strany dětí. Zároveň respektují a nepřekračují hranice ve vztahu k dětem.

2. Charakteristika šikany

Ačkoli se to zdá málo pravděpodobné, i mateřská škola se stává místem, kde se vykytují prvky šikany. V MŠ se šikana může projevovat spíše ve svých zárodcích. Může mít fyzickou podobu (tahání za vlasy, bouchnutí), verbální podobu (nadávky), ale i neverbální podobu (výhružné výrazy v obličejí, zastrašující řeč těla, schovávání či kradení věcí nebo učebních pomůcek). Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese bývá někdy velmi nezřetelná. Rozlišujícím prvkem je schopnost dítěte škádlení opětovat, bránit se mu nebo ho zastavit.

3. Jak předcházet šikaně – bezpečné prostředí

Abychom předcházeli výše uvedeným projevům šikany jsou nastavená jasná pravidla chování v prostředí MŠ. Děti vedeme ke vzájemnému respektu a toleranci nejen vůči sobě navzájem, ale i vůči všemu, co nás obklopuje. Vytváříme příležitosti pro spoluúčast dětí na rozhodování. Nenásilná a respektující komunikace je nedílnou součástí našeho soužití. Zároveň je respektující komunikace osvědčeným nástrojem pro uskutečňování dobrých záměrů při výchově a vzdělávání. Všechny naše činnosti jsou postaveny prosociálně a podporují kooperaci mezi dětmi. V aktivitách se vyhýbáme prvkům soutěživosti (nemusím soutěžit abych se cítil úspěšný). Snažíme se o naplňování základních lidských potřeb. Když nebereme ohled na naplňování lidských potřeb, či jej přehlídíme,

může to mít svoje důsledky, které nemusejí být vidět na první pohled (momentální podrážděnost, agresivní chování, neklid).

Pravidla nenásilné komunikace, která jsou pro děti předškolního věku srozumitelná

Pusa říká jen hezká slova.

Používáme slovíčka PROSÍM, DĚKUJI a S DOVOLENÍM.

Ptám se, jestli můžu.

Nepoužíváme zbraně, používáme slova.

Co jsem způsobil, umím napravit.

Třídní učitelé důsledně a adekvátně reagují na porušení pravidel ze strany dětí, snaží se zkoumat motivaci dítěte k určitému chování či jednání. Vyhýbá se rigidnímu zachování pravidel bez ohledu na variabilitu situací. Na nevhodné chování, posměch, dehonestující komentáře, neuctivé chování mezi žáky či jiné projevy ne-respektu učitel pohotově reaguje. Za pomoci nenásilné respektující komunikace hledá s dětmi řešení pro danou situaci. „Dost. Vidím, že máš zlost, ale můžeš to kamarádovi říct, ne ho bít!“

Možné vyjádření pro odmítnutí nežádoucího chování „NELÍBÍ SE MI TO“, používání JÁ VÝROKŮ.

Děti vedeme ke spoluúčasti při nápravě problému „CO S TÍM UDĚLÁME“, „CO BY POMOHLA“. Cílem je vést děti k odpovědnosti za své vlastní chování.

Budujeme vzájemnou důvěru. Pokud se dítě cítí v jakékoli nepohodě nebo má nějaké trápení je zapotřebí, aby se z důvěrou obrátilo na dospělého.

Zaměstnancům MŠ a rodičům dětí je nabízena možnost účastnit se společných setkávání, jejichž náplní jsou následující témata

- jakým způsobem komunikace se vyhýbat, „jak NE!“
- efektivní způsoby komunikace
- hranice, tresty
- odměny a ocenění
- vnitřní motivace a lidské potřeby

4. Způsoby nápravy

V případě bezpečného rozkrytí šikany zvolí pedagog podle situace vhodný způsob nápravy např. :

- rozhovor s dítětem - učitel srozumitelně sdělí dítěti, že porušilo stanovená pravidla, navrhuje a ukazuje možné varianty v projevech chování, jakmile je to možné, ocení jeho zlepšení
- přísnější dozor, v rámci možností od sebe útočníka a agresora oddělit

- práce se skupinou – činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové ani poražení, pohádky či příběhy a jejich dramatizace. Popisování emocí, možnost prožitku emocí, které cítí ten, komu je ubližováno
- rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora. Rozhovor proběhne až po zmapování celé situace, maximální snaha pro spolupráci, rozhovor vede ředitelka MŠ
- v případě potřeby možno doporučit návštěvu pedagogicko–psychologické poradny či jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů

5. Podávání podnětů, stížností, oznámení

V případě, že se ze strany ředitelky školy projeví nečinnost a postup školy je v řešení šikany nedostatečný, mají zaměstnanci i zákonní zástupci možnost podat stížnost nebo oznámení na Českou školní inspekci. Stížnost nebo oznámení může být podáno písemně, osobně nebo v elektronické podobě. Je důležité, aby ve stížnosti byly popsány všechny podstatné okolnosti včetně identifikace školy.

V Českých Budějovicích dne 1.9.2019

Dokument zpracovala: Bc. Lenka Hadačová, ředitelka MŠ Svojí cestou